

Tutkimushanke

- Tutkimus nuorten koulutuspoluista peruskoulun jälkeen
- Transitions and educational trajectories of immigrant youth: A 4-year longitudinal study from compulsory to further education (Suomen Akatemian rahoitus Helsingin ja Turun yliopistojen konsortiolle)
- <http://blogs.helsinki.fi/transit-okl/research-project/>

Teoriataustasta

- Tutkimukset osoittavat kaverien merkityksen kouluviihtyvyydessä ja koulun käynnin sujumisessa (Kyttälä ym. 2015)
- Tärkeää on, että nuoret saavat tukea samoista kulttuurioloista tulevilta ikätovereiltaan (Suarez-Orosco ym. 2009)
- Nuoret tukevat toisiaan erilaisissa kouluun liittyvissä tehtävissä ja siirtymätilanteissa
- Yhteishaku edustaa siirtymävaihetta nuorten elämässä

Vertaissuhteet

- Ovat nuorille tärkeä osa elämää
- Lisäävät subjektiivista hyvinvointia siirtymätilanteissa (Diener 1984; 1994; Seligman 2011; Stark & Faulkner 1996)
- Tuottavat elämäniloa ja tarjoavat luonnollista tukea siirtymän valmistelussa (Janney & Snell 2006; Amado 2011; Carter ym. 2009; Seligman 2011)
- Lisäävät nuoressa emotionaalista turvaa (Castles 1996)
- Perustuvat vapaaehtoisuuteen, ovat epävirallisia ja henkilökohtaisia (Allan 1989)

Vertaissuhteet

- Vertaissuhteet ovat molemminpuolisia ja keskinäisiä
- Vertaissuhteisiin kuuluu käytännöllinen apu ja emotionaalinen tuki (Korkiamäki 2013)
- Kouluissa vertaissuhteiden merkitystä olisi tärkeä korostaa, sillä ne ovat merkityksellisiä henkilölle itselleen (Grenot-Scheyer ym. 1998; Korkiamäki 2013)

Tutkimuskysymys

- Tässä esityksessä kuvaan ensimmäisen seurantavuoden haastattelujen avulla nuorten koulutusvalintoja vertaissuhteiden näkökulmasta:
- Mikä merkitys kavereilla on maahanmuuttaja- ja suomalaistaustaisten nuorten koulutusvalinnassa yhteishaun aikana?

Aineisto

- Tässä esityksessä on käytetty osaa laajemmasta haastatteluaineistosta (24 pääkaupunkiseudun nuorta tämän hetken analyysissä), analyysi on kesken
- Aineisto koostuu keväällä 2015 tehdyistä kvalitatiivisista teemahaastatteluista (7 haastattelijaa)
- Haastattelut on toteutettu yksilö-, pari- ja ryhmähaastatteluina haastattelijan tai haastattelijaparin toimesta

Kaveripiiri ja kavereiden merkitys-haastatteluteema

- Kuvaile kaveriporukkaasi. Kuka on paras kaverisi, keitä muita kavereita sinulla on, keiden kanssa olet koulussa/koulun ulkopuolella? Mitä kaverit sinulle merkitsevät? Millaista apua ja tukea saat kavereiltasi? Onko kaveriporukkasi sama koulussa ja vapaa-ajalla? Onko sinulla jotain harrastuksia? Miten ja missä yleensä vietät vapaa-aikaasi? Tapaatko näitä kavereita muutenkin? Jutteletteko opiskelusta kavereiden kanssa? Tiedätkö minne parhaat kaverisi hakivat?
- Kerro mitä kieltä käytätte kavereiden kanssa? Onko teillä yhteinen kieli? Mikä?

Aineiston analyysi

- Tutkimus edustaa kvalitatiivista tutkimusotetta
- Aineisto on analysoitu sisällönanalyysilla
- Aineisto on typologisoitu kahtena tyyppinä: kaverisuuntautunut pyrkijä-tyyppi ja itsenäinen pyrkijä-tyyppi

Kaverisuuntautunut pyrkijä- tyyppi

- Kaverien puhe ohjaa hienoisesti koulutusvalintaa
- Nuori hakeutuu samaan kouluun kavereiden kanssa
- Nuori saattaa valita saman koulun kuin kaverinsa, vaikka linjat poikkeavat
- Samaan kouluun aiemmin päässeiden kavereiden viihtyvyys siellä lisää kaverisuuntautuneen pyrkijän hakuintressiä
- Nuoret olivat hyvin tietoisia kaverien tekemistä hakupäätöksistä

Kaverisuuntautunut pyrkijä- tyyppi/näyte 1

- *Siel on paljon frendei ja pystyis niitten kans olla aika paljon ja oppii samalla tekeen safkaa ja tollast.*
- *(poika 7, kantasuomalainen)*

Itsenäinen pyrkijä-tyyppi

- Toi haussa esiin vahvasti oman päätöksensä ja nojasi niihin
- Kaverien valintapyrkimykset eivät olleet kovin merkityksellisiä näille nuorille
- He eivät hakeneet aktiivisesti kavereilta vinkkejä hakupaikoista
- Osa itsenäisistä pyrkijöistä ei juuri vertailut hakukortteja toisten kanssa ja keskusteli hausta varsin vähän kavereiden kanssa

Itsenäinen pyrkijä-tyyppi/näyte 1

- *Mieluummin hakis sinne, minne ite halua, koska mäkään en päättäny sitä tän X:n takii. Mä päätin sen itseni takia ja X:kin päätti itsensä takii sen.*
- *(tyttö 3, äiti syyrialainen ja isä turkkilainen)*

Itsenäinen pyrkijä-tyyppi/näyte 2

- *H: Niin, miten sä sanoisit, että kuka vaikutti eniten sun koulutuspäätökseen?*
- *Poika: Ite*
- *H: Se on sun oma päätös. Jouduit sä kenenkään kans neuvotteleen asiasta, et sä oot?*
- *Poika: en todellakaan*
- *H: Et sä päätit sen ite ja sit se on?*
- *Poika: Niin totta kai ne tulee aina omasta päästä. En mä nyt ketään muuta kuuntele et mihin mä meen*
- *(poika 2, kantasuomalainen, pääkaupunkiseudulla)*

Alustava aineistoon tutustuminen osoittaa, että

- Kaikilta löytyi useita sosiaalisia suhteita ja vertaissuhteita, joita he saattoivat halutessaan käyttää koulutusvalinnan pohdintaan
- Maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutusvalintaan vaikuttavat usein opettajat, sisarukset sekä sukulaiset
- Kavereiden merkitys koulutusvalinnassa oli maahanmuuttajataustaisilla nuorilla hiukan pienempi kuin kantaväestön nuorilla
- Kantaväestön nuorista vain harvat mainitsivat kaverien vaikutuksen suurena koulutusvalintaa ohjaavana ryhmänä

Yhteenveto

- Länsimainen kulttuuri painottaa yksilöllisyyttä ja valinnanvapautta
- Suomessa nuorten oletetaan tekevän vastuullisia ja itsenäisiä valintoja koulutuksensa suhteen
- Nuorten valintaprosessit yhteishaussa ovat tärkeä keskustelualue koulutuspolitiikan kentällä

Yhteenveto

- Molemmissa tyyeissä nuoret selvittivät koulutusvaihtoehtojaan aktiivisesti koulujen sivustoilta ja koulujen maineita vertaamalla
- Koulujen maine ohjaa olennaisesti koulutusvalintaa

Tulossa julkaisuja vertais- ja ystävyys-suhteisiin liittyen:

- Saarinen, M (+Transit-tiimi) Maahanmuuttaja- ja suomalaistaustaisten nuorten koulutusvalinnat yhdeksännen luokan yhteishaussa
- Saarinen, M. & Jahnukainen, M. The Social Networks of Young People with Intellectual Disabilities during the On-Campus supported adult education program (valmisteilla)
- Saarinen, M., Uusitalo-Malmivaara, L & Holm, L, Pitkittäistutkimus kehitysvammaisiksi luokiteltujen henkilöiden sosiaalisista verkostoista (vuosina 1995-1996, 2011 ja 2013) (valmisteilla)
- Saarinen, M., & Moisala, A. Nuoret osallisuuden tukijoina kouluyhteisössä (valmisteilla)
- Mattila, S, Saarinen, M. & Jahnukainen, M. ”Jos hän olisi ollut kuten me muut” Oppilaiden moninaisuus yläkoulun vertaissuhteiden haasteena (valmisteilla).
- Pesonen, H, Järvenpää, T., Saarinen, M. & Kontu, E., Sosiaalisten suhteiden ja kouluyhteisöjen merkitys nuoren psykososiaaliselle hyvinvoinnille (valmisteilla)

Oheislukemistoksi:

- *Brubaker, R. (2005) Etnisyys ilman ryhmiä*
- *Isotalo, A. 2015. ”Mistä on hyvät tytöt tehty? Somalitytöt ja maineen merkitys*
- *Juvonen, T. 2015. Sosiaalisesti kontrolloitu, hauraasti autonominen. Nuorten toimijuuden rakentuminen etsivässä työssä*
- *Kivijärvi, A. (2015) Etnisyyden merkityksiä nuorten vertaissuhteissa*
- *Martinovic, B., van Tubergen, F. & Maas, I. (2009). Changes in Immigrants’ social integration during the stay in the host country: The case of non-western immigrants in the Netherlands*
- *Souto, A-M (2011) Arkipäivän rasismi koulussa. Etnografinen tutkimus suomalais- ja maahanmuuttajanuorten ryhmäsuhteista*
- *Varjonen, S. (2013) Ulkopuolinen vai osallistuja? Identiteetti, ryhmäsuhteet ja integraatio maahanmuuttajien elämäntarinoissa*
- *Vestel, V. (2004) Community of Differences – Hybridization, Poplar Culture and the Meaning of Social Relations among Multicultural Youngsters in ”Rudenga” East Side of Oslo.*

Kiitos

- Minna Saarinen, KT,YTL,EO
- Tutkijatohtori, Transit-hanke (SA)
- Helsingin yliopisto, opettajankoulutuslaitos, erityisopettajankoulutus
- PL 9, 00014 Helsingin yliopisto
- Puh. 050-3185 660
- E-mail: Minna.K.Saarinen@Helsinki.fi

